

KAJ JE POVEDAL BOTER MATJAŽ

OSKAR HUDALES

2. Mostišča iz leta 1932

Čebulov Franček je sploh velik neverni Tomaž. Zadnjič smo se v šoli učili o mostiščih in mostiščarjih, pa mi je na poti domov dejal:

»Tisto o mostiščih je larifari. Kdo pa je že videl kako mostišče?«

Ker se kljub mojemu vnetemu dokazovanju nisva mogla zediniti, je zopet moral biti boter Matjaž za sodnika.

»Ti seveda še nisi videl nobenega mostišča,« se je obregnil ob Frančka, »ko ne poznaš več sveta, kolikor ga leži med vašo hišo in zelnikom. Jaz sem jih pa videl. Na Malajskem otočju, na Borneu in na Sumatri stoje še danes in še danes stanujejo ljudje v njih. Ko sem bil še mornar, smo nekoč prišli na otok Borneo. Čeprav smo prej videli že mnogo sveta, smo vendar kar zijali. V pristanišču je mrgolelo številnih prekomorskih parnikov, ne daleč od tam pa je stala velika naselbina na koleh. Uprav neverjetno se nam je zdelo, da sta se na enem mestu združila najnovejši čas in prazgodovinska doba. V teh zgradbah prebivajo Malajci. Njih prvotna domovina je bila država Manang Kabu na Sumatri. Od tam so se že zelo zgodaj razširili čez Malajsko otočje na Malajski polotok, daleč čez Javo in Filipine celo v Polinezijo. Danes nimajo več lastne države, a so kljub temu ohranili enoten jezik in enoten način življenja. Večinoma žive na mostiščih.

Na kole, zabite v plitvo vodo, postavijo pravokotno osnovno ploskev, zbito iz lat in bambusovih palic. Iz istega gradiva so tudi stene, po večini okrašene s preprostimi, aokusnimi rezbarijami. Kolikor toliko ploščata streha je pokrita s palmovimi listi. Pôd in stene so prevlečene s preprogami iz mehkega protja. Navadno je v hiši samo eno okno in odprtine za uhajanje dima. Nizka vrata se odpirajo na ozko verando. Taka veranda se vleče od hiše do hiše in tvori nadvodno ulico po vsej vasi. S tega hodnika plezajo prebivalci po preprostih lestvicah k vodi in čolnom. Še do sedaj ni prav dognano, zakaj grade ljudje hiše na koleh. Pravijo, da so na ta način zavarovani pred nenadnimi napadi sovražnikov in divjih zveri, toda dokazano to še ni. Kakor mislijo novejši raziskovalci, je največ vzroka v tem, ker je voda pod hšami najboljši in najcenejši kanal, ki sproti odplavlja vso nesnago. Če postaneta kdaj učenjaka, se vama morda posreči, da odgovorita na to zamotano vprašanje.«

Franček in jaz sicer ne nameravava postati učenjaka, mornarja pa. Takrat pojdeva zares tudi midva gledat mostišča na otok Borneo.

